

ทูทางปัญญากับการพัฒนาเด็กไทย

INTELLECTUAL CAPITAL FOR THAI STUDENTS DEVELOPMENT

บทคัดย่อ

ทูทางปัญญาเป็นความสามารถที่มีในตัวบุคคล สามารถเรียนรู้จากตนเองและคนอื่น นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิต และปฏิบัติงานในองค์การได้ การทำความเข้าใจกับความหมายและความสำคัญ ตลอดจนผลที่เกิดจากการพัฒนาทูทางปัญญาที่นำเสนอในบทความผ่านนักวิชาการ และนักการศึกษาในบทความฉบับนี้ จะสะท้อนให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาทูทางปัญญาให้กับผู้เรียนในสถาบันการศึกษาทุกระดับโดยเน้นการจัดการเรียนการสอนให้มีกระบวนการคิด การทำงานอย่างเป็นระบบ การปฏิบัติงาน และการทำงานเป็นทีม ผสมผสานกับศาสตร์สาขาวิชา และรายวิชาที่เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเอง ตลอดจนสังคมประเทศชาติต่อไป

Abstract

Intellectual Capital refers to individual competence that could be learned from the self and others and then applied to use in life and work. The meaning and importance of Intellectual Capital and the results obtained from Intellectual Capital Development presented by the academic experts or educators in this article reflect the necessity of Intellectual Capital Development at every level of education. On the focuses of Thinking Skill, Systematic Working, Work Practice and Team Working integrated with the course works learned in educational institutions, Intellectual Capital would bring about personal and national development

¹ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² ดร., อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

เกริ่นนำ

สังคมไทยปัจจุบันก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมที่อาศัยความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมหรือที่เรียกกันว่า “สังคมฐานความรู้ (knowledge-based society)” ซึ่งแตกต่างจากสังคมในรอบหลายทศวรรษที่ผ่านมา ในสังคมฐานความรู้ความสามารถในการแข่งขันจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะจัดการกับทุนทางปัญญาที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุนมนุษย์ โดยทุกองค์การต้องทุ่มเทความสามารถในการสรรหาคนเก่ง คนดี รักษาไว้ให้คงอยู่ในองค์การ การจัดการทุนทางปัญญาจะช่วยให้้องค์การสามารถใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในช่วงเวลาที่เหมาะสม และให้เกิดการเพิ่มพูนคุณค่าและมูลค่าให้กับองค์การของตนได้มากที่สุด (Kaplan and Norton, 2009)

อย่างไรก็ตามสถาบันการศึกษากลับตื่นตัวในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะกับกิจกรรมการจัดการความรู้ที่เป็นการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการตัดสินใจ การลงทุนในเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อปรับปรุงการไหลเวียนของข้อมูลและการให้ความสำคัญกับการประเมินและระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาจึงต้องทบทวนกิจกรรมและการดำเนินการต่างๆ ว่าตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสูงสุดหรือไม่ ปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาพบคือ การที่มีข้อมูลท่วมท้นแต่นำมาใช้ประโยชน์ได้น้อย ขาดข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการก้าวทันความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านมาตรฐานการศึกษา หลักสูตร และวิธีการเรียนการสอน ทั้งๆที่มีการรายงานผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นในเชิงคุณภาพ เพื่อตอบสนองความคาดหวังของสังคมที่เปลี่ยนไปในทางที่ต้องการเห็นผลลัพธ์ของการศึกษาว่าได้มีการปรับปรุงให้ก้าวหน้าขึ้นเพียงใด ที่ผ่านมาสถานศึกษาหลายแห่งได้ทุ่มเทงบประมาณไปกับการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ละเลยแหล่งความรู้ที่สำคัญที่อยู่ในตัวผู้ปฏิบัติงานซึ่งก็คือ ทุนทางปัญญาของแต่ละคนนั่นเอง (दनัย เทียนพุด, 2550)

อะไรคือ ทุนทางปัญญา (Intellectual Capital – IC)

ปัจจุบันมีความพยายามที่จะให้คำจำกัดความที่ชัดเจนเกี่ยวกับ ทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) หรือ IC และใช้ทุนทางปัญญาเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการสร้างคุณค่าและการเชื่อมต่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาวภายในองค์การ รวมทั้งการสร้างวิสาหกิจฐานความรู้ (Knowledge-intensive Enterprise) เป็นพื้นฐาน ทุนทางปัญญา เป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและมีการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ มีความหมายเหมือนกับทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Assets)

ทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน (Intangible Assets) หรือทรัพย์สินความรู้ (Knowledge Assets) (Guthrie, 2001) เอ็ดวินสัน (Edvinsson) (1997) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับทฤษฎีปัญญาว่า หมายถึง เนื้อหาทางปัญญาและทางความคิด คือ ความรู้ ข่าวสาร ทรัพย์สินทางปัญญาและประสบการณ์ อันเป็นอำนาจที่คิดอ่านออกมาจากสมอง ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะให้นิยามและยิ่งยากมากขึ้นเมื่อจะนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าใครเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้แล้ว เขานั้นจะถือว่าเป็นผู้ชนะ นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ดร.จิระ หงส์คารมภ์ (2549) ได้กล่าวไว้ว่า “ทฤษฎีปัญญา หมายถึง ความสามารถในการคิดเป็น วิเคราะห์เป็น และการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม บุคคลที่จบปริญญา มีทุนมนุษย์ (Human Capital) ใช่ว่าจะมีทฤษฎีปัญญาเสมอไป คนที่มีการศึกษาไม่สูง แต่สามารถมีทฤษฎีปัญญาได้ ถ้ารู้จักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ”

เราจะมียุทธศาสตร์สร้างทฤษฎีปัญญาได้หรือไม่ อย่างไร

หากบุคคลใดไม่มีทฤษฎีปัญญา (Intellectual Capital) ก็สามารถสร้างได้ โดยใช้วิธีการต่างๆ ตามทฤษฎีของ เดวิด เอ. ดาวิน (David A. Gavin) การสร้างทฤษฎีปัญญา ประกอบด้วย

- 1) การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (Systematic Problem Solving)
- 2) การทดลองใช้วิธีการใหม่ๆ (Experimentation with New Approaches)
- 3) การเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและเรื่องในอดีต (Learning from Their Own Experience and Past History)
- 4) การเรียนรู้จากประสบการณ์และวิธีการที่ดีที่สุดของผู้อื่น (Learning from Experience and Best Practices of Others)
- 5) การถ่ายทอดความรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (Transferring Knowledge Quickly and Efficiently)

จากวิธีการสร้างทฤษฎีปัญญา ทั้ง 5 ประการข้างต้นนั้น พบว่า สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองหรือผู้อื่น การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นนั้น สามารถเรียนรู้ได้ทั้งจากสิ่งที่ดีที่สุด หรือเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาด ทำให้ผู้เรียนสามารถแบ่งแยกได้ว่า อะไรคือสิ่งที่ถูก อะไรคือสิ่งที่ผิด จะได้ไม่เกิดการซ้ำในสิ่งที่ผิด การสร้างทฤษฎีปัญญา (Intellectual Capital) ให้ได้ประสบ

ผลสำเร็จจะต้องดำเนินการแบบองค์รวมไปสู่ภาพย่อย มองในภาพกว้าง ครบวงจร ตรงประเด็น และเป็นความจริง มิฉะนั้นจะทำให้การคิด การวิเคราะห์ผิดพลาด ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม บุคคลมีทุนทางปัญญา จะต้องประกอบด้วยความรู้ที่นำมาใช้สร้าง โดยการสร้างนั้นจะต้องให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถที่บุคคลนั้นมีอยู่ อาจใช้อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ เป็นเครื่องช่วยด้วยก็ได้ และเพื่อให้เกิดการกระตุ้นยาคู้ จะต้องเสริมด้วยแรงจูงใจ

ทุนทางปัญญามีแนวทางการพัฒนาได้อย่างไร

ทุนทางปัญญา มีประโยชน์ในทุกระดับของสังคม ตั้งแต่ บุคคล ครอบครัว ไปจนถึง ประเทศชาติ และ สังคมโลก เพราะทุนทางปัญญา นี้จะนำไปใช้ในการจัดการองค์ความรู้ต่างๆ ในทุกระดับ จนก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อความยั่งยืน โดยทุนทางปัญญาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะเป็นทุนประเภทที่ทำให้รู้จักการคิดเป็น วิเคราะห์เป็น สามารถนำไปบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อการเพิ่มคุณค่า

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) กล่าวว่าคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การพัฒนาคนให้มีความริเริ่มสร้างสรรค์จะทำให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลกเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถสั่งสมทุนทางปัญญา (Intellectual Capital Accumulates) เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และสืบเนื่องต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งพัฒนาสังคมสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ขยายกรอบแนวคิดของทุนทางปัญญาผ่านกระบวนการเรียนรู้ของคน ซึ่งความรู้เกี่ยวกับทุนทางปัญญาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประโยชน์แก่ประเทศชาติ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) และถึงแม้ว่าในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับทุนทางปัญญา แต่ระบบการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาเป็นวัฒนธรรมการรับ (Receiving Culture) จำกัดอยู่แต่รูปแบบของการรับและบริโภคเท่านั้น ในยุคที่ทุนทางปัญญามีความสำคัญต่อการนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจอย่างเช่นปัจจุบัน คนไทยจึงจำเป็นต้องสร้างทุนทางปัญญาเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมจากฐานความคิดที่เป็นไทย โดยการเปลี่ยนจากวัฒนธรรมการรับ (Receiving Culture) มาเป็นวัฒนธรรมของการสร้าง (Producing Culture) จากฐานความรู้หรือทุนทางปัญญา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2549)

อย่างไรก็ตามในการพิจารณาการพัฒนาทูทางปัญญานั้น จำเป็นต้องมีความเข้าใจและขยายขอบเขตของการศึกษาสภาพทูทางปัญญา เพื่อที่จะสามารถพัฒนาทูทางปัญญาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากในแต่ละบริบทขององค์การต่างมีทูทางปัญญาที่แตกต่างกันออกไป (दनัย เทียนพุด, 2547; อนงค์นาฏ ศรีวิหค และอรุณี อินทรไพโรจน์, 2548; Edvinsson, 1997 และ Islam, N., Krairit, D. and Swasdio, U., 2004) จากการศึกษาแนวคิดทูทางปัญญาในประเทศไทยพบว่า ทูทางปัญญาจำกัดการศึกษาอยู่ในภาคธุรกิจเท่านั้น ในภาคการศึกษายังขาดความชัดเจนในการศึกษาและพัฒนาทูทางปัญญา ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญอันเป็นฐานในการวางแผนพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งทางปัญญา พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของประเทศให้สูงขึ้น

กระนั้นก็ตามจากผลการวิจัยของ แพทย์หญิงจันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ (2547) พบว่าเด็กไทยมีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำอย่างน่าตกใจ สิ่งสำคัญที่เราต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนก็คือต้องเพิ่มทูทางปัญญาให้เด็กไทย โดยต้องมีการปรับกระบวนทัศน์ (Paradigm) ดังต่อไปนี้

- 1) กระบวนทัศน์ที่ 1 ต้องมุ่งสู่สังคมบูรณาการ (บูรณาการ = ร่วมกัน)
- 2) กระบวนทัศน์ที่ 2 แหล่งเรียนรู้
- 3) กระบวนทัศน์ที่ 3 ต้องให้เด็กไทยรู้จักและสามารถใช้สารสนเทศได้ทั่วโลก
- 4) กระบวนทัศน์ที่ 4 อย่าให้การค้นสารสนเทศมีข้อจำกัดเรื่องเวลา
- 5) กระบวนทัศน์ที่ 5 ต้องเน้น End User โดยใช้สารสนเทศและค้นพบจบด้วยตนเองให้ได้

ซึ่งการปรับกระบวนทัศน์นี้คือ การจัดการความรู้อย่างเป็นระบบให้กับเด็ก หมายถึง การรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญและเพิ่มพลังในการจัดการความรู้ การจัดการความรู้เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) การจัดการความรู้จำเป็นต้องการผู้มีความสามารถในการจัดการศึกษา ดีความ และประยุกต์ความรู้ในการสร้างนวัตกรรม เพราะการสร้างนวัตกรรม (Innovation) จะทำให้เกิดความรู้ใหม่ (New Knowledge) เพิ่มขึ้นอีกด้วย และถ้าเราจัดการความรู้ได้เป็นอย่างดีเท่ากับเรามีต้นทูทางปัญญาให้กับเด็กเป็นอย่างดีเช่นกัน ผู้มีความสามารถและมีบทบาทในการเพิ่มทูทางปัญญาให้เด็กทุกคนจำเป็นต้องมีหน้าที่ต้องร่วมมือกันขจัดอุปสรรคสิ่งที่เป็นภัยทางสมองและมอมเมาเด็ก

จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงสามารถสร้างทุนทางปัญญาได้

กระบวนการจัดการเรียนรู้จะต้องปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) แก่ผู้เรียนในระบบการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลศึกษาจนถึงอุดมศึกษา ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนารูปแบบความคิดที่เอื้อต่อการพัฒนาที่มุ่งงาน สามารถแสวงหาวิสัยทัศน์ร่วมในการสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะที่มีการทำงานเป็นทีม จนผู้เรียนสามารถจัดการความคิดเป็นระบบ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2548) นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสอาน (2547) มีแนวความคิดว่า ในยุคสังคมฐานความรู้ตามกระบวนทัศน์ใหม่ ความรู้และผู้ใช้ความรู้ (knowledge and knowledge workers) คือ ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ซึ่งเป็นระบบเศรษฐกิจที่อาศัยการผลิต การแพร่กระจาย (dissemination) และการใช้ความรู้จะเป็นตัวขับเคลื่อนหลักให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานความรู้จะต้องอาศัยนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและสภาพแวดล้อมทางสังคมธุรกิจ องค์ประกอบทั้งหมดที่กล่าวถึงนี้ส่วนใหญ่จะมีผลมาจากกระบวนการเรียนการสอน การวิจัยและการพัฒนา และการจัดการความรู้ครบวงจรที่เกิดขึ้นในหน่วยงานทางการศึกษา โดยเฉพาะชั้นอุดมศึกษาซึ่งจะเป็นปัจจัยเสริมสร้างและเอื้ออำนวยให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมฐานความรู้

เพราะเหตุใดจึงจำเป็นต้องบ่มเพาะทุนทางปัญญาในเด็กไทย

ทุนทางปัญญา เป็นสินทรัพย์ที่มีค่า ที่อยู่ในตัวบุคคล สมควรได้รับการกระตุ้นเร่งให้มีการใช้ให้มีการแลกเปลี่ยน ให้มีการส่งต่อไปยังผู้อื่น จึงควรค้นหา พัฒนา และเก็บเกี่ยวให้มาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนทั้งนี้เนื่องจาก

ประการแรกทุนทางปัญญา ยิ่งใช้ยิ่งเพิ่ม จึงสมควรได้รับการกระตุ้นเร่งให้มีการใช้ ให้มีการแลกเปลี่ยน มีการส่งต่อไปยังผู้อื่นในรูปของการบอกกล่าว พูดคุย ทั้งที่เป็นรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ เนื่องจากการบริหารทุนทางปัญญาคือการ “แสวงหา สร้างสรรค์ เก็บเกี่ยวได้มาและส่ง

ต่อ” การบ่มเพาะทุนทางปัญญา เพื่อการพัฒนา รวบรวมสร้างและสั่งสม และการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ประการที่สอง ทุนทางปัญญาเป็นผลผลิตหรือผลงานที่เกิดจากฝีมือและมันสมองของคนทุกคนในสังคม ไม่จำกัดหรือจำเป็นต้องเป็นผลงานของนักประดิษฐ์หรืออัจฉริยะในอดีตผู้ยิ่งใหญ่เท่านั้น จะต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นความสามารถของประชาชนทุกคนทุกระดับในสังคม ให้เป็น “ผู้เดินทางแสวงหาความรู้” หรือ Knowledge Navigator ที่เดินทางมุ่งไปในอนาคตเพื่อการค้นพบ บุกเบิก พัฒนา รวบรวมสร้างและสั่งสม และการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

แล้วจะกระตุ้นครูให้สร้างทุนทางปัญญาให้เกิดในตัวเด็กได้อย่างไร

นักการศึกษาไทยได้แสดงความเห็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุนทางปัญญาอย่างน่าสนใจว่า การสร้างทุนทางปัญญา คือ การดึงเอาความสามารถที่มีอยู่ในคนทุกคนมาผนวกกับความรู้ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และสร้างเครือข่ายความรู้ เชื่อมโยงความรู้อย่างบูรณาการ แต่ทุนทางปัญญา มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ดังนั้นเราต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้กระบวนการรวบรวมทุนทางปัญญา กระตุ้นให้คนไทยตื่นตัวในการพัฒนาทุนทางปัญญา เพื่อนำกลับมาสร้างประโยชน์ให้กับแผ่นดินไทย (วรากรณ์ สามโกเศศ, 2552)

นอกจากนี้ปัจจัยที่จะนำประเทศและสังคมสู่ความสำเร็จคือ “คน” อย่าคิดแต่รอให้คนเก่งมาช่วยแก้ปัญหา คนทุกคนต่างมีทุนทางปัญญาอยู่ในตัว เพียงไม่กลัว หรือถ่อมตัวว่าเป็นคนไม่เก่ง ไม่รู้ ถ้าเราใช้ความสามารถเท่าที่มีช่วยกันคนละไม้ละมือ ก็จะสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ทุนทางปัญญาคือคน กับระบบการเรียนรู้ ดังนั้นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง ทำให้ได้กรรมถึงประชาชนทั่วไปเรียนรู้วิธีสะสมความเก่ง ความสามารถและอัดแน่นจนกลายเป็นความรู้ และสิ่งที่นักคิดต้องมีคือ ความเพียร ขวนขวายหาและสะสมความรู้ไปเรื่อยๆ คนเราไม่เก่งโดยฉับพลัน แต่ต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นักคิดหลายคนในโลกไม่ประสบความสำเร็จ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของเขาแต่ความคิดของเขาได้รับการถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง และกลายเป็นต้นกำเนิดของสิ่งประดิษฐ์ที่มีคุณค่าต่อโลกอย่างมหาศาล ทุนทางปัญญาไม่จำเป็นต้องสร้างนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างมูลค่า แต่อยากให้มองเชิงอนาคตให้มากขึ้น ว่าปัญหา หรือความต้องการในอนาคตคืออะไร และคิดคำตอบรอไว้ล่วงหน้า เพราะคนที่คิดก่อนจะพบความสำเร็จก่อนคนอื่น (มณีวรรณ ฉัตรอุทัย, 2551)

อาจกล่าวสรุปได้ว่า ทูตทางปัญญาคือการนำศักยภาพภายในบุคคลมาพัฒนาและส่งเสริม ด้วยความคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งเมืองไทยก็มีความคิด แต่เป็นความคิดฟุ้งซ่านขาดระบบ ดังนั้นเราต้องเริ่มสอนตั้งแต่เด็กให้คิดเป็น โดยสร้างกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ สอนให้คิดเป็นภาพ เพื่อสรุปเรื่องไว้ในสมองได้ สร้างหลักการที่เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ ให้เกิดการเรียนรู้ขณะปฏิบัติ และเรียนรู้อย่างเป็นทีมผสมผสานศาสตร์แขนงต่าง ๆ ร่วมกันแบบองค์รวม ตลอดจนพัฒนาจิตสำนึกและใช้ประโยชน์จากจิตใต้สำนึก ใช้ปัญญาแต่ละระดับข้อมูลและสารสนเทศรวบรวมข้อมูลได้มากกว่าคนอื่น แล้วนำไปถ่ายทอด เป็นความรู้เก่า แต่เราต้องสอนให้เด็กคิดสร้างความรู้ ข้อมูลใหม่ได้เอง (ไกรฤทธิ บุญเกียรติ, 2550)

บทวิเคราะห์สรุป

ทูตทางปัญญาเป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล และจัดเป็นทรัพย์สินที่มีค่าต่อองค์การ ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับองค์การเองได้หากให้ความสำคัญและนำไปใช้ประโยชน์ ประการสำคัญคือ ทูตทางปัญญาสามารถสร้างและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ของบุคคลโดยเรียนรู้จากตัวเองและผู้อื่น ดังนั้นการปลูกฝังหรือบ่มเพาะทูตทางปัญญาให้กับเยาวชนจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญของงานด้านการศึกษา ในการเตรียมคนเข้าสู่สังคมฐานความรู้ในปัจจุบันอย่างรู้เท่าทัน อย่างไรก็ตามด้วย “วัฒนธรรมการรับ” ของสังคมไทย ทำให้ความพยายามในการพัฒนาทูตทางปัญญาในสถาบันการศึกษาอาจมีข้อจำกัดอยู่ จึงจำเป็นที่สถาบันการศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักของรัฐในการพัฒนาคน ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นให้การศึกษาในลักษณะของการบูรณาการ “ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต” อันได้แก่ การศึกษาอย่างเป็นระบบ การเรียนจากประสบการณ์ การเรียนจากการปฏิบัติงานและการทำงานเป็นทีม ผสมผสานกับศาสตร์สาขาวิชาในทุกรายวิชาที่เรียน โดยจัดอย่างเป็นกระบวนการและเป็นระบบในทุกระดับการศึกษา

ด้วยวิธีนี้ “ทูตทางปัญญา” ของผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาอย่างเกิดผล ส่งผลต่อบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้รู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะส่งผลต่อการสร้างคนคุณภาพและสังคมคุณภาพให้กับประเทศชาติต่อไป

บรรณานุกรม

- เกล้า ทองขาว. (2552). **สังคมฐานความรู้**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล
<http://www.trang.psu.ac.th/learning2teach/index.php>.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คลังสมองของชาติ, สถาบัน. (2552). **แผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565)**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล <http://www.knit.or.th/muatest/muafiles/HEPlan-Final.pdf>
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ.(2547). **เด็กไทยมีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำ**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล http://www.dmh.go.th/sty_libnews/news/view.asp?id=179
- จีระ หงส์ลดารมภ์. (2549). **ทุนทาง ปัญญา (Intellectual Capital)**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล <http://guru.thaibizcenter.com/articleDetail.asp?kid=7781>
- ดนัย เทียนพุฒ. (2550). **ความเก่งใน “ทุนทางปัญญา” ไทยไม่มีที่ยืนในเวทีโลก**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล http://www.mfa.go.th/jtepa/achives/article_067.html
- ประกอบ คุปรัตน์. 20 เมษายน 2541. **ปฏิรูปการศึกษาไทย โดยเน้นทุนปัญญาให้มาก**. มติชน: 6
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2549). **สถิติคิด : หลักเจ็ดประการสำหรับการเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- มนีวรรณ ฉัตรอุทัย. (2551). **แนวคิดและหลักการบริหารคนเพื่อผลงาน**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล http://161.200.139.232/library/crma/browse_result_crma.asp?upper=3060&lower=3060&pag

- วรกรรณ์ สามโกเศศ. (2552). **เสริมสร้างทุนทางปัญญาเพื่อพัฒนาการศึกษา**. [ออนไลน์].
แหล่งข้อมูล http://www.dailynews.co.th/web/html/popup_news/Default.aspx?Newsid=128801&NewsType=1&Template=1
- วิจิตร ศรีสอาน. (2547). **ระบบวิจัยของประเทศ ระบบสมองของประเทศ**. กรุงเทพมหานคร :
มูลนิธิสภาวิชาการแห่งชาติ.
- สุนันทา เสถียรมาศ. (2551). **ทุนทางปัญญา (Intellectual Capital)**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล
http://cms.sme.go.th/cms/c/journal_articles/view_article_content?article_id=02-TIPS-131109&article_version=1.0
- อนงค์นาฏ ศรีวิหค และอรุณี อินทรไพโรจน์. (2552). **ทุนทางปัญญา (Intellectual Capital)**.
[ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล <http://pirun.ku.ac.th/fsciang/km4sme/library/IC-KM/Thai/IC-journal1.doc>
- Edvinsson, L. (1997). Developing intellectual capital at Skandia. **Long Range Planing** 30(3):
266.
- Guthrie, J. (2001). The management, measurement and the reporting of intellectual capital.
Journal of Intellectual capital 2 (1): 27 –41.